

SAŽETAK PRESUDE

A.T. PROTIV LUKSEMBURGA OD 9. TRAVNJA 2015. GODINE ZAHTJEV BROJ 30460/13

*U postupku povodom europskog uhidbenog naloga podnositelj
nije imao pravo na konzultacije s braniteljem*

❖ ČINJENICE

Podnositelj zahtjeva je britanski državljanin koji se trenutno nalazi u luksemburškom zatvoru. Dana 04. prosinca 2009. godine podnositelj je uhićen na temelju Europskog uhidbenog naloga kojeg su izdale luksemburške vlasti radi osnovane sumnje da je seksualno zlostavljao maloljetnu osobu. Dana 17. prosinca 2009. godine podnositelj je predan luksemburškim vlastima te ispitan od strane luksemburške policije. Sukladno izvješću kojeg je policija istog dana sastavila, podnositelj je na početku ispitivanja odbio iskazivati te je zatražio branitelja, da bi naknadno dao iskaz bez prisutnosti branitelja. Iznio je svoju verziju događa te izjavio kako nije kriv. Sljedećeg dana podnositelja je ispitao sudac istrage uz prisustvo branitelja koji mu dodijeljen po službenoj dužnosti. Podnositelj nije mijenjao iskaz koji je dao policiji.

Dana 31. ožujka 2011. godine podnositelj je osuđen na kaznu zatvora. Sud je naglasio kako je podnositelj stalno mijenjao svoj iskaz, no nisu postojali dokazi koji bi doveli u pitanje vjerodostojnost žrtvinih navoda. Dana 07. veljače 2012. godine žalbeni sud je potvrdio prvostupanjsku presudu, uzimajući posebice u obzir činjenicu kako se podnositeljev iskaz u policiji razlikovao od onog tijekom prvostupanjskog i žalbenog postupka. Razmatrajući podnositeljeve prigovore kako mu je prilikom policijskog ispitivanja uskraćeno pravo na branitelja, Žalbeni sud je istaknuo kako je podnositelj pristao dati svoj iskaz bez prisutnosti branitelja. Dana 22. studenog 2012. godine, Kasacijski sud je odbio podnositeljevu reviziju.

Budući da je naknadno podnositelj napustio Luksemburg te otišao u Ujedinjeno Kraljevstvo, izdan je novi Europski uhidbeni nalog radi izvršavanja presude od dana 07. veljače 2012. godine. Podnositelj je u konačnici predan vlastima u Luksemburgu gdje trenutno izdržava kaznu zatvora. Pozivajući se na članak 6. stavak 1. (pravo na pošteno suđenje) i članak 6. stavak 3. (pravo na branitelja), podnositelj je prigovarao kako mu je prilikom policijskog ispitivanja uskraćeno pravo na branitelja, a prilikom ispitivanja od strane istražnog suca nije imao pravo na učinkovitu obranu.

❖ OCJENA SUDA

Pravo na pošteno suđenje zahtjeva da se okrivljeniku pravo na branitelja omogući već prilikom prvog ispitivanja od strane policije, osim ako iz posebnih okolnosti slučaja proizlazi kako postoje osobito važni razlozi zbog kojih se ovo pravo može ograničiti.

Sud se osvrnuo na ispitivanje od strane policije te utvrdio kako prema mjerodavnom pravu okrivljenik ima pravo na branitelja tijekom policijskog ispitivanja u točno određenim

slučajevima, ali ne i u slučaju kada je okrivljenik uhićen na temelju Europskog uhiđbenog naloga. Naime, u tom slučaju pravo na branitelja je izričito isključeno.

Sud je primijetio kako se žalbeni sud samo pozvao na činjenicu da je okrivljenik prilikom policijskog ispitivanja pristao iskazivati bez prisutnosti branitelja. No, nije ispitivao postoji li potreba za izuzimanjem takvog okrivljenikovog iskaza već ga je uzeo u obzir zajedno s ostalim dokaznim sredstvima prilikom donošenja odluke. Iz navedenog proizlazi kako žalbeni sud nije ispitao spornu situaciju te nije otklonio posljedice koje su nastale zbog uskrate prava na branitelja. Sud je stoga utvrdio kako je došlo do povrede čl. 6. st. 3(c) u vezi s čl. 6. st. 1. Konvencije zbog situacije u kojoj okrivljeniku nije omogućeno pravo na branitelja prilikom policijskog ispitivanja, a čije posljedice nisu naknadno otklonili domaći sudovi.

U odnosu na podnositeljevo prvo ispitivanje pred istražnim sucem, Sud je razdvojio pitanje prava branitelja na uvid u spis predmeta od pitanja komunikacije podnositelja s braniteljem. Luksemburško pravo predviđa uvid u spis tek po završetku prvog pojavljivanja pred istražnim sucem. Sud je ponovio kako ograničenja prava na uvid u spis predmeta u fazi pokretanja kaznenog postupka i istrage, može između ostalog biti opravdano i potrebom da se osigura tajnost podataka koje su nadležna tijela prikupila te potrebom zaštite prava ostalih.

No, okrivljenik je i prije podizanja optužnice bio u mogućnosti organizirati svoju obranu, uključujući pravo na šutnju i pravo na uvid u spis nakon prvog pojavljivanja pred istražnim sucem. Sud je stoga utvrdio kako je ograničavanjem prava na uvid u spis predmet tek nakon prvog pojavljivanja pred istražnim sucem postignuta pravična ravnoteža te kako stoga nije došlo do povrede prava na članak 6. Konvencije.

Međutim, Sud je istaknuo važnost konzultacije okrivljenika s braniteljem prije prvog ispitivanje pred istražnim sucem budući da se upravo tada odvija ključna razmjena informacija, a branitelj ima priliku objasniti okrivljeniku njegova prava. Zakonodavstvo takve konzultacije mora nedvojbeno zajamčiti, a što luksemburško zakonodavstvo nije učinilo.

Budući da podnositelj nije bio u mogućnosti razgovarati s braniteljem prije prvog pojavljivanja pred istražnim sucem, Sud je ustanovio kako je došlo do povrede čl. 6. st. 3(c) u vezi s čl. 6. st. 1. Konvencije.

❖ **PRAVIČNA NAKNADA**

Sud je odbio podnositeljev zahtjev za pravičnom naknadom, smatrajući da je ponavljanje postupka u skladu sa zahtjevima članka 6. Konvencije najprikladniji način da se ispravi povreda podnositeljevih prava.

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud.

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.